

Dariusz Jasuba

Soteriologiczne wątki w New Age i współczesnym laicyzmie w świetle teologicznej krytyki : streszczenie pracy dyplomowej

Studia Salvatoriana Polonica 6, 262-265

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

*Soteriologiczne wątki w New Age i współczesnym laicyzmie
w świetle teologicznej krytyki*
(Streszczenie pracy dyplomowej)

Praca magisterska została napisana na seminarium naukowym z teologii dogmatycznej w Wyższym Seminarium Duchownym Salwatorianów w Bagnie, pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Bogdana Ferdka, i zrecenzowana przez ks. prof. dra hab. Włodzimierza Wołyńca. Obrona pracy odbyła się na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu w dniu 6 czerwca 2012 roku.

Człowiek ze swej natury jest istotą religijną. Fenomen religii i religijności, jako dążenie do Absolutu, był i jest związany z egzystencją ludzi we wszystkich epokach i wszystkich kulturach. Religia nie tylko towarzyszy człowiekowi w ciągu dziejów, ale oddziałuje również w szerokich płaszczyznach kulturowych, psychologicznych i społecznych, przenikając wszystkie dziedziny życia indywidualnego i wspólnotowego. Szczególnie w dzisiejszych czasach ludzie oczekują od różnych religii odpowiedzi na głębokie tajemnice ludzkiej egzystencji, które jak niegdyś, tak i teraz do głębi poruszają ludzkie serca: Jaki jest sens i cel naszego życia? Co jest dobrem, a co grzechem? Na jakiej drodze można osiągnąć prawdziwą szczęśliwość? Są to pytania wynikające z głęboko ukrytej we wnętrzu człowieka religijności.

Współczesny człowiek wbrew pozorom pozostaje istotą nie mniej religijną niż w minionych epokach, aczkolwiek, jak dawniej, tak i teraz jego religijne dążenia do udoskonalenia się, do szczęścia i kontaktu z Bogiem nie zawsze przebiegają drogą prostą, wskazaną przez Objawienie Boże. Bowiem człowiek na przestrzeni wieków niejednokrotnie sam tworzył sobie własną drogę, własną koncepcję życia, która miała go w jego mniemaniu doprowadzić do celu, a więc do osiągnięcia doskonałości, a co za tym idzie do zbawienia (szczęścia), bez jakichkolwiek problemów, bez bólu, rozterek czy bez cierpienia. Bóg – jeśli był obecny – to tylko jako środek do osiągnięcia tegoż celu. Nie brakuje, jak wskazuje papież Benedykt XVI w *Caritas in veritate*, postaw religijnych i kulturowych, które nie przyjmują w pełni zasady miłości i prawdy objawionej przez Trójjedynego Boga i w konsekwencji hamują prawdziwy ludzki rozwój

albo wprost mu przeszkadzają. Można więc powiedzieć, że sprawę zbawienia (szczęścia), którego kiedyś człowiek szukał w religiach, dzisiaj bierze w swoje ręce, odrzuca zbawienie ofiarowane przez Boga w Jego Synu Jezusie Chrystusie, ale ponieważ pragnie być szczęśliwy – nadal go szuka. Jednak te poszukiwania wielu ludzi, jak zaznacza kardynał Godfried Danneels, „kierują się już nie tylko w stronę tradycyjnych sekt, które zawężają horyzonty ludzkiego myślenia, lecz zacierają w kierunku czegoś otwartego, czegoś, co je poszerza. Dawny świat dochodzi bowiem do swego kresu, jak twierdzą, i tradycyjne religie niczego już nie naprawią. Dlatego przecz z ciasnotą starych dogmatów, z moralnością, od której czuć stęchlizną, z zastygłymi instytucjami, którym zależy tylko na przetrwaniu”. To szukanie zbawienia (szczęścia) dochodzi dzisiaj do głosu w New Age i współczesnym laicyzmie.

Przedmiotem pracy były zagadnienia z dziedziny teologii dogmatycznej, z działy soteriologii. Wielu współcześnie, podobnie jak i na przestrzeni wieków, zarzuca chrześcijaństwu, że ograniczyło zbawienie tylko i wyłącznie do Chrystusa, zamykając się w ten sposób na współczesny świat, powodując stagnację i zacofanie człowieka. Celem pracy była próba ukazania, jaka świecka koncepcja zbawienia kryje się w New Age i współczesnym laicyzmie, oraz ocena „świeckich soteriologii” w świetle soteriologii katolickiej. Wśród katolickich publikacji dotyczących soteriologii z zakresu New Age, na uwagę zasługuje dokument Papieskiej Rady ds. Kultury i Dialogu Międzyreligijnego *Jezus Chrystus dawcą wody żywej – chrześcijańska refleksja na temat New Age*, zaprezentowany w Watykanie 3 lutego 2003 roku. Z kolei mówiąc o laicyzmie, trzeba wspomnieć posynodalną adhortację apostolską *Ecclesia in Europa*, ogłoszoną przez Jana Pawła II 28 czerwca 2003 roku. Trzeba przyznać, że wraz ze wzrostem teologicznego zainteresowania tą dziedziną, rośnie liczba opracowań, które jednak nie omawiają w sposób całościowy i wyczerpujący podjętego zagadnienia.

Temat *Soteriologiczne wątki w New Age i współczesnym laicyzmie w świetle teologicznej krytyki* został przedstawiony w trzech rozdziałach. W rozdziale pierwszym zostało wykazane, że ruch New Age proponuje współczesnemu człowiekowi wizję przyszłości wykreowaną przez niego samego. Bazując na synkretyzmie elementów ezoterycznych i świeckich, a także na najbardziej podstawowych pragnieniach człowieka, New Age daje człowiekowi jakby gotową receptę na własne szczęście. Warunkiem tego jest odrzucenie Boga Osobowego. Drugi rozdział był próbą ukazania świeckiej koncepcji autosoteriologii głoszonej przez ideologię laicyzmu, dla której liczą się tylko trzy wartości: postępek, wiedza i wolność. Dlatego też ideologia laicyzmu każe współczesnemu

człowiekowi odrzucić Boga, odrzucić jakąkolwiek możliwość relacji z Nim. Zamiast budowania swego życia i swojej przyszłości na Bogu, adorowane są „wartości przyziemne”, przed którymi człowiek się kłania i im oddaje cześć, zamiast Bogu. Oderwanie się człowieka od tego, co go w jego mniemaniu zniewala, tj. od Trójjedynego Boga i chrześcijaństwa, wprowadza go tak naprawdę w „niewolę doczesności”, z której nie zdaje sobie sprawy. Trzeci rozdział jest w całości próbą oceny autosoteriologii New Age i ideologii laicyzmu, z punktu widzenia teologii katolickiej.

Powyższa analiza prowadzi do następujących wniosków. Harmonia, która została zniszczona poprzez fakt grzechu pierwszych rodziców, którzy chcieli być jak Bóg, musi oczywiście być naprawiona poprzez zadośćuczynienie Bogu. Jednak idąc za sugestią św. Anzelmą z Canterbury, nie może uczynić tego sam człowiek (jak proponują zwolennicy New Age i ideologii współczesnego laicyzmu), gdyż jest tylko stworzeniem. Człowieka jako stworzenia nie stać na taki „gest”. Dlatego też Bóg w swoim miłosierdziu posyła swego Syna Chrystusa Jezusa, który jako prawdziwy Bóg i prawdziwy Człowiek czyni zadość Bogu i w ten sposób daje człowiekowi dostęp do odnowienia z Nim relacji, do przywrócenia harmonii, a w konsekwencji dostęp do zbawienia.

Ponadto w pracy zostały wykazane podstawowe błędy założeń ruchu New Age i ideologii laicyzmu, których w żaden sposób nie można pogodzić z soteriologią katolicką. Pierwszy z nich dotyczy różnic w postrzeganiu Boga między tym, co zostało objawione przez Boga Trójjedynego (Bóg Osobowy, Byt, z którym można wejść w osobową relację) i czego naucza chrześcijaństwo, a tym, jakiego boga proponują przedstawione autosoteriologie. New Age zastępuje Boga Osobowego bogiem nieosobowym, co w konsekwencji prowadzi do panteizmu. Ideologia laicyzmu z kolei odrzuca Boga całkowicie, stawiając w Jego miejsce człowieka z wszechmocną techniką.

Kolejną kwestią, której nie można pogodzić z wiarą katolicką, jest głoszenie przez przedstawicieli New Age reinkarnacji, której celem ma być osiągnięcie pełnej samodoskonałości człowieka. Ideologia laicyzmu idzie dalej i odrzuca jakąkolwiek możliwość transcendencji. To wszystko staje w opozycji do soteriologii katolickiej, u podstaw której znajduje się podstawowa prawda o powszechnym zmartwychwstaniu wszystkich ludzi.

Nie można również pogodzić z nauką katolicką tego, że New Age i ideologia laicyzmu negują zło w człowieku. Wskazują, że człowiek ze swej natury jest dobry, i dlatego też nikogo nie można potępić, jak również nikt nie potrzebuje przebaczenia. Te poglądy zaprzeczają tym samym chrześcijańskiej nauce o grzechu pierworodnym, który jest źródłem zła w świecie i w człowieku, kon-

sekwencją zniszczenia harmonii, jak również przyczyną potrzeby odkupienia człowieka przez Boga.

New Age i ideologia laicyzmu z teologicznego punktu widzenia nie są niczym innym, jak kontynuacją konfliktu z raju, który jak dobrze wiadomo, polegał na tym, że człowiek zapragnął być „jak bóg” i dlatego też zaczął sobie niejako uzurpować należną tylko i wyłącznie Bogu władzę nad „drzewem życia”. Ostatecznie ruch New Age i ideologia laicyzmu starają się więc urzeczywistnić szczęście człowieka własnymi rękami, bez jakiegokolwiek pomocy Boga. Człowiek uzurpuje sobie władzę do zbudowania nieba na ziemi, według własnych kategorii.

Dk. Dariusz Jasuba SDS